

Sint Joris

Om niet!

**HOUVAST
OP SCHOOL**

Serie B Thema 30

Bouwsteen: Om niet!

Focus binnen de Kennisbasis: Traditie

Focus binnen Burgerschap: Kerndoelen 1, 2, 3, 37, 56

Groep: 7/8

Duur: 45 min

LESOPBOUW

- Verhaal: 'Sint Joris'
- In het verhaal stappen door gesprek aan de hand van vragen.
- Op verhaal komen: Actie, om niet!

Bijlagen:

- Verhaal 'Sint Joris'
- Vertelplaat

Zelf toevoegen:

- Pen en papier

ELEMENT

Joris, een gewone jongeman, verslaat de draak en verlangt er niets voor terug.

INTRODUCTIE

Het verhaal van Sint Joris is een legende. Een legende is een verhaal over een heilige met veelal toegevoegde fictieve elementen, waarin ook vaak aan die persoon allerlei wonderen worden toegedicht. Sint Joris is een van de heiligen van wie wordt aangenomen dat hij ooit heeft geleefd, aan het eind van de derde eeuw na Christus. De enige bron waarin hij wordt genoemd is een verzameling legenden over heiligen.

Toen hij de draak had gedood, zag hij af van de beloning en vervolgde zijn reis. Hij deed het 'om niet'. 'Om niet' wordt vooral gebruikt in de betekenis 'gratis, zonder dat er een vergoeding tegenover staat'. Het is een tamelijk formele uitdrukking, die onder meer in juridische contexten kan worden aangetroffen. Maar het is ook een uitdrukking van grote waarde. Iets doen en er niets materieels voor krijgen, is voor sommige mensen niet denkbaar. 'Wat wordt ik er beter van' is bij hen een belangrijke motivatie om iets te doen. In de traditie worden veel verhalen verteld over mensen die iets doen voor een ander en er zelf materieel niet beter van worden. Ze delen van wat ze hebben en offeren zichzelf soms zelfs op. In die verhalen wordt dit gedrag gewaardeerd en zo sterk dat dit soort

mensen heiligen worden genoemd. Zij maken de wereld beter. We zien gelukkig in onze tijd nog steeds dit soort mensen.

IN HET VERHAAL STAPPEN

Om in het verhaal te kunnen stappen en het te verkennen, stel je vragen aan de groep.

- Verhelderingsvragen om na te gaan of ze het goed hebben gehoord.
- Ervaringsvragen om hun eigen ervaring aan de ervaring van de personages in het verhaal te verbinden.
- Levensbeschouwelijke vragen om het verhaal meer filosofisch te onderzoeken, te pelgrimeren door de woorden en een beetje tussen de regels te kruipen.

Verhelderingsvragen:

- Waar speelt het verhaal zich af?
- Over wie gaat het verhaal?
- Wat is er bijzonder aan Joris?
- Waarom ziet hij af van zijn beloning?

Ervaringsvragen:

- Joris doet zijn daad en verlangt er niets voor terug. Doe jij wel eens iets zonder dat je er iets voor terug wilt hebben?
- Ken je mensen in je omgeving die wel eens iets 'om niet' doen? Wie en wat doen ze dan?
- Hoe reageer je als iemand iets 'om niet' voor je doet?
- Kun je een ander woord bedenken voor 'om niet'?

Levensbeschouwelijke vragen:

- Wat is voordeel van 'om niet'? Wat is het nadeel?
  - Is dankjewel zeggen voldoende als iemand iets voor je doet?
  - Moet je altijd een beloning krijgen als je iets doet?
  - Is een echte beloning altijd materieel?
  - Iets doen 'om niet' wordt ook liefdewerk genoemd. Waarom zou dat zijn?
-

OP VERHAAL KOMEN: ACTIE, OM NIET!

Stap 1

- Verdeel de groep in tweetallen.
- Per tweetal bedenken de leerlingen een actie 'om niet' voor iets of iemand uit hun omgeving.
- Ze schrijven het uit.
- Wat gaan ze doen? Voor wie gaan ze het doen? Wanneer?

Stap 2

- De acties worden gepresenteerd aan de groep.
- Alle acties worden geïnventariseerd.
- Er wordt klassikaal een top 5 samengesteld.
- Welk idee krijgt de meeste stemmen.

Stap 3

- Bespreek of de top 5 uit te voeren is.
- Bespreek of een van de acties ook echt wordt uitgevoerd.
- Maak een stappenplan.

Stap 4

- Bespreek na de actie hoe het 'om niet' is ervaren.

